

TRAFİK ADABI

Türk Dil Kurumu, "adap" kelimesini "yol, yordam" olarak açıklamaktadır.

Trafik adabı, o topluluktaki ya da ülkedeki insanların trafik içinde bireysel ve birbirlerine karşı davranış şekilleridir.

Trafik psikologları, yaşam tarzı ile araç kullanmanın ilişkili olduğunu belirtmektedirler. Diğer bir deyişle, insan nasıl yaşarsa, öyle araç kullanır.

Trafik adabı açısından değerlendirmek gerekirse, bir toplumdaki kişiler birbirlerine nasıl davranıyorlarsa, birlikte yaşama, yol yordamları ne ise trafik ortamında da aynı **adap** içinde davranırlar.

Trafik adabı; Trafik içinde sorumluluk, yardımlaşma, tahammül, saygı, fedakârlık sabır vb. değerlere sahip olabilmek yetisi.

Lütfen unutmayınız! Trafikte hiçbir zaman tek başınıza değilsiniz. Trafik ortamını her zaman diğer yol kullanıcıları ile paylaşmak durumundasınız. Bu ortamda olumlu bir trafik adabı oluşturulmuşsa **trafik güvenliğinin** sağlanması **mümkün olmayacaktır.**

TRAFİKTE TEMEL DEĞERLER

A. SORUMLULUK

Sorumluluk; kişinin, kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi anlamına gelmektedir.

"İnsanı ayakta tutan iskelet ve kas sistemi değil, prensipleri, sorumlulukları ve inançlarıdır."

B. YARDIMLAŞMA

Yardımlaşma; karşılıklı yardımda bulunma anlamına gelmektedir.

İnsanlar Neden Yardım Eder?

Bu konuda çeşitli bilimsel görüşler bulunmaktadır. Biyolojik görüşe göre insanlar yeme içmeye karşı doğuştan bir eğilime sahip oldukları gibi başkalarına yardım etmeye de doğuştan eğilim gösterirler.

Trafikte Yardımlaşma Neden Önemlidir?

Birlikte yaşam, yardımlaşma olmadan sürdürülmesi zor bir hale gelmektedir. Trafik ortamı, tüm yol kullanıcılarının birlikte hareket ettiği, birbirinin olumlu ya da olumsuz davranışlarından etkilendiği bir ortamdır. Bir kişinin olumlu ya da olumsuz bir davranışının tüm yol kullanıcılarını aynı şekilde etkilediği bu ortamda yardımlaşmanın önemi oldukça öne çıkmaktadır. Özellikle trafikte dezavantajlı gruplar olan çocukların, yaşlıların ve engellilerin yardıma daha fazla ihtiyacı olabilir. Güvenli bir trafik ortamı sağlamak için her sürücünün dezavantajlı grupta yer alan bu yol kullanıcılarına daha fazla dikkat etmesi gerekir. Hayatımızın her döneminde insanlara yardımcı olmak bir insanlık değeri olduğu gibi trafikte bu değer daha da ön plana çıkarılması gerekir. Unutmayalım ki; **"İnsanların en hayırlısı insanlara faydalı olanıdır."**

C. HOŞGÖRÜ

Hoşgörü, kişinin kendisinininkinden farklı ahlaki, dini değerlere, dünya görüşlerine, düşüncelerine, yaşam tarzlarına, davranışlara vb. sahip olan başka insanlara müdahale etmekten bilerek veya isteyerek, kaçınması eylemi olarak tanımlanmaktadır.

Unutmayın! Hoşgörülü olabilmek için; kendinize ve yaptığınız işe değer verin, iletişim içinde olduğunuz kişilere değer verin, alıngan olmayın, kimseyi küçümsemeyin, affedici olun, anlayışlı olun, herkesin olaylara farklı bakabileceğini yani **"aynı resme farklı gözlerle baktığını"** unutmayın.

Tahammül; insanın kötü, güç durumlara karşı koyabilme ya da katlanabilme gücü olarak tanımlanmıştır (TDK).

Tahammül trafik içinde sürücülerin en fazla ihtiyaç duyacakları değerlerden biridir.

D. NEZAKET VE SAYGI

"Nezaket, başkalarına karşı saygılı ve incelikle davranma anlamına gelmektedir.

Saygı ise değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan

sevgi duygusu, başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusu anlamına gelmektedir.

Başarılı iletişimin en önemli kuralı karşınızdaki kişinin varlığına saygı göstermektir.

Yani saygı göstermek demek "seni görüyorum, duyuyorum, varlığını kabul ediyorum" anlamına gelmektedir.

E. FERAGAT VE FEDAKARLIK

Feragat ve fedakârlık, bir amaç uğruna ya da gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi yararlarından vazgeçme, Hakkından kendi isteğiyle vazgeçme, özveri anlamına gelmektedir.

Bazı durumlarda, **trafik ortamında hak kendinizden yana iken bile bu hakkınızı diğer sürücüye vermek size bir şey kaybettirmeyeceği gibi daha huzurlu bir trafik ortamı sağlamaya katkıda bulunacaktır.**

F. SABIR

Özetle sabır, bir şeyi telaş göstermeden bekleme anlamına gelmektedir. Hayatın her alanında ihtiyaç duyulan sabır değeri trafik içinde çok daha büyük önem taşımaktadır. Trafikte, kırmızı ışıkta beklemek, sabır gerektiren bir davranıştır. Ancak burada gösterilen sabır, kırmızı ışıkta geçmenin bir trafik kural ihlali olması ve bu ihlalin bir cezası olması nedenleri ile sürücüler için bir zorunluluk haline gelmiştir. Önemli olan trafik içinde cezası olmayan durumlarda da sabır gösterebilmektir.

G. TRAFİK KÜLTÜRÜNDE BİRBİRİNİ UYARMA

Birlikte yaşadığımız trafik ortamında, bir kişinin yaptığı olumlu ya da olumsuz bir davranış hepimizi etkiler. O kişinin belki de farkında bile olmadan yaptığı o davranış hiçbir suçu olmayan bir başka kişinin ölümüne, yaralanmasına ya da ömür boyu sakat kalmasına neden olabilir. Dolayısıyla, trafik içinde hatalı davranış sergileyen bir sürücüyü uyararak hem o sürücünün hem de trafikteki diğer sürücülerin kaza yapma ya da olumsuz bir durum oluşturma riskini azaltacaktır. Ancak bu uyarı, nezaket ve saygı çerçevesinde yapılmalıdır.

TRAFİKTE EMPATİ VE İLETİŞİM

A. EMPATİ

En basit tanımıyla **empati (duygudaşlık)**, bir olay ya da "bir durumda karşıımızdaki kişi hakkında herhangi bir yargıda bulunmadan önce kendimizi onun yerine koyarak olayı/durumu onun gibi yaşamamız anlamına gelmektedir.

B. DİĞERGAMLIK

Diğergamlık, kendinden çok başkalarını düşünen, başkalarının iyiliği için fedakârlık yapan, özgeçi şeklinde tanımlanır. Diğergamlık, yardım etme davranışının bir alt kategorisidir. Başkasının çıkarına davranma olarak tanımlanmaktadır.

C. ÖFKE YÖNETİMİ

Öfke yönetiminde amaç; kızgınlığın ve öfkenin yol açtığı duygusal ve fizyolojik tepkileri azaltabilmektir. Çünkü sizde kızgınlığa yol açan insanları, olayları yok edemezsiniz, onlardan kaçınamazsınız, onları değiştiremezsiniz fakat insanlar ya da olaylar karşısında gösterdiğiniz içsel ve dışsal tepkilerinizi kontrol edebilirsiniz, onları yapıcı bir şekilde yönetebilirsiniz. Sonuç olarak, kızgınlığınızı neyin tetiklediğini bulmak ve kendinizi öfkeyle kaybetmeden, bu nedenlerle başa çıkabileceğiniz yöntemler geliştirmek en sağlıklı olan çözüm olarak önerilmektedir.

D. BEDEN DİLİ

Sözsüz olarak iki şekilde iletişim kurarsınız; beden hareketleriyle (yüz ifadeleri, el- kol hareketleri ve duruş) ve kişilerarası mesafe ile (diğer kişiyle aranızda koyduğunuz uzaklık).

Beden dili sözlü iletişimden daha inandırıcıdır. Ayrıca beden dili önemlidir çünkü bir.

İletişimin

%7'si sözel iletişim (sözcükler),

%38'si ses (yükseklik, ton, ritim vb.),

%55'i beden hareketlerinden (çoğunlukla yüz ifadeleri) oluşmaktadır.

E. KONUŞMA ÜSLUBU

Kişinin konuşma üslubu bazen sözlerinden daha çok önem taşır. İletişim sırasında mesajın ne olduğu kadar nasıl söylendiği de önemlidir. Başka bir deyişle, sözler olumlu olabilir ama söyleme tarzı olumsuz ise kişinin aklında sözler

değil söyleyiş biçimi kalır.

F. TRAFİK DENETİM GÖREVLİLERİ İLE İLETİŞİM

Bir sürücü, trafikte çeşitli nedenlerle trafik zabıtası ile iletişim kurmak durumundadır. Trafik denetim görevlileri, ilgili yasal düzenlemeler kapsamında görevlerini yapmaktadırlar. Dolayısıyla bir sürücü herhangi bir durumda trafik zabıtası ile iletişim kurarken, bunu aklından çıkarmamalı ve trafik adabı açısından iletişim kurallarına özen göstermelidir. İletişim, mesaj alışverişi, bilgi aktarımıdır. Etkili, başarılı iletişim demek başkalarını suçlamak yerine hakça savaşım vermektir. Etkili iletişim becerileri gelişmiş olan kişi etkin şekilde dinlemeyi bilir, akıl okumak yerine karşısındaki kişinin ne demek istediğini gözden geçirir. Karşısındaki kişiye saygı duyar. Saygı duymak o kişinin varlığını kabul etmek anlamına geldiği için iletişimi başarılı hale getirir. Her insanın en önemli psikolojik ihtiyacı varlığını kabul ettirmektir. Empati düzeyinin yüksek olması da başarılı iletişim için en önemli koşulların başında gelmektedir. Dolayısıyla sürücü, trafik denetim görevlileri ile başarılı bir iletişim kurabilmek, kendini ifade edebilmek için etkili iletişim becerileri konusunda bilgi sahibi olmalıdır.

TRAFİKTE HAK İHLALLERİ

A. BİREY HAKKI (DİĞER BİREYLERE VERİLEN ZARAR)

. Trafik hayatımızın bir parçası olduğuna göre aynı hassasiyeti trafik içinde de göstermemiz gereklidir. Trafik kurallarının konulmasının başlıca sebeplerinden biri de kişilerin trafikteki haklarının belirlenmesidir. Hem trafik düzeninin bozulmaması için hem de trafikte başkalarının hakkını çiğnemek için trafik kurallarına muhakkak riayet edilmelidir. Trafik kurallarına uyulmadığı takdirde bir başkasının canına ya da malına zarar verebiliriz. Trafik kuralları sürücülerin can ve mal güvenliklerini sağlamak için konulmuştur. Bu kurallara uymamak kişi haklarını ihlal ettiği gibi hayatlarına da kastedebilir.

B. TOPLUM HAKKI (TOPLUMA VERİLEN ZARAR)

Trafikte hatalı ve yanlış davranışlar kaza ile sonuçlanabilmektedir. Trafik kazası kişisel olarak can ve mal kaybına sebep olduğu gibi toplumsal zararları da çok büyüktür. Bir kaza bir veya birçok kimsenin ölümüne neden olabilir. Bu ölümler ailelerin yıkımına, kaybolmasına sebep olabilir. Ailelerin yok olması ve dağılması sağlıklı bir toplumun bozulması demektir. Sağlıksız bir toplum, sağlıksız bir millet sağlıksız bir devlet demektir.

C. KAMU HAKKI (DEVLETE VERİLEN ZARAR)

Trafik kazası sonucu meydana gelen maddi hasarlar, yetişmiş insan gücü kaybı ve yaralananlara yapılan sosyal güvenlik harcamaları ülke ekonomisine büyük zarar vermektedir.

Trafik kazasının topluma verdiği zararlar bununla da bilmemektedir. Karayollarının zamanından önce yıpranması, açılan çok sayıda dava ile yargı sisteminin iş yükünün artması, engelli nüfusunun artması, üretim ve refah kayıpları, uzun vadede kalkınmaya olumsuz etki, ülke imajının zedelenmesi, topluma verdiği zararların başlıcaları olarak sayılabilir.

D. YAŞAM HAKKI (BİREYİN KENDİNE VERDİĞİ ZARAR)

Yaşama hakkı, en temel haktır. Diğer tüm hakların kullanımı ve varlığı bu hakka bağlıdır. Bu yönüyle yaşama hakkı mutlak bir haktır.

Kişi maddi ve manevi olarak birçok zorluk ve fedakârlıklarla yetişkin hale gelmektedir. Kişinin yetişkin hale gelmesinde birçok kişinin emeği vardır. Bu sebeple sürücülerin trafik içinde yanlış ve tehlikeli hareketler yaparak kendilerine zarar verme riskini göze almaya hakları yoktur.

E. ÇEVRE HAKKI (ÇEVRE VE DOĞAYA VERİLEN ZARAR)

Karayolu trafik kazalarının kişiye, topluma ve kamuya verdiği zararların yanında çevreye de büyük zararları

bulunmaktadır. Bu zararların başlıcaları aşağıda özetlenmiştir.

- Orta refüjlere ve yol kenarlarına dikilen ağaçlar zarar görmektedir.
- Bilhassa yakıt, kimyasal madde, tıbbi atık vs. yüklü araçların yaptığı kazalar neticesinde çevre büyük ekolojik zarar görmektedir.
- Trafo, elektrik direğine çarpma gibi durumlarda kesintiler yaşanmaktadır.
- Köprü, tünel gibi noktalarda yaşanan kazalarda ulaşım aksamaktadır.

TRAFİKTE DİĞERLERİNİN SÜRÜCÜ DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

İnsan toplum içinde yaşayan sosyal bir varlıktır. Kişinin günlük hayatında yapmış olduğu birçok rutin aktivitede de davranış şeklini sosyal çevresi şekillendirir.

Yürmek, bisiklete binmek gibi araç kullanmak da sensori-motor bellek ile yapılan bir davranıştır. Sürücüler trafikte toplu olarak araç kullandıklarından toplumsal belleğin de etkisi altındadırlar.

İnsan zihni ile bedeni arasında uyuma dayanan bir ilişki vardır. Koşarken bedenin hızı arttığından zihnin uyarılma tonusu ile uyanıklık ve çalışma hızı da artmaktadır. Oysaki araç kullanırken, yani aslında beden sabitken zihnin otomobil hızında sürekli çalışması istenmektedir. Hız arttığında bilgi alış hızı da artacağından, daha kısa zamanda aynı görsel bilginin alınması gerekli olup, yorumlama, karar verme, uygulama ve tepki hızları da artmak zorundadır, insanın araç ile hızlı yaşantısında, zihnin varlığını sürdürürebilmek ve bedeni korumak zorunda kaldığından, doğasına karşı gelen bu dengesizliğe uyum gösterecek olan beynin çalışmasını otomatik duruma kaydırır. (Girgin, V., Kocabıyık, A., 2002)

Ortamda, sizi izleyen kişinin varlığı ya da yokluğu farklı davranmanıza neden olur. Bununla ilgili en eski deneyi Triplett, 1897 yılında yapmıştır. Araştırmacı, bir yarışmada bisiklet yarışçılarından, başkaları tarafından izlendiklerinde hızlarını arttırdıklarını bulmuştur. Psikoloji biliminde bu olaya "sosyal kolaylaştırma" denmektedir. Başkalarının etkisi ile davranışlarımız yalnız olduğumuzdan daha farklı olabilir. Yalnızken emniyet kemeri takan bir genç sürücü, yanında yaşıtı olduğunda onun olumsuz etkisiyle emniyet kemerini takmayabilir.

Trafik içinde tüm kurallara uyarak araç süren bir sürücü bile, trafikteki diğer araçlara farkında olmayarak ya da farkında olmasına rağmen direnç gösteremeyerek, uyum sağlayıp kural ihlali yapabilir.

SINAVA GİRECEK BÜTÜN ADAYLARA BAŞARILAR DİLERİM...

<https://sinavinhazirlanıyorum.com/>

sinavinhazirlanıyorum.com

sinahaziraniyorum.com